

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“

კონსოლიდირებული არააუდირებული ფინანსური
ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

შინაარსი

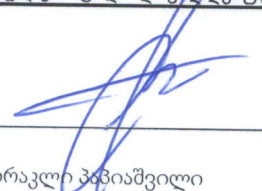
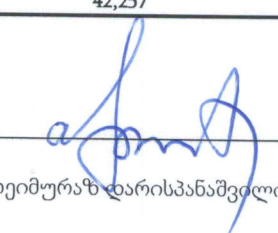
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება განმარტებითი შენიშვნები

1. „თეგეტა თრაქ & ბას“	5
2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო	5
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა	5
4. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში და განმარტებით შენიშვნებში	19
5. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა	21
6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	22
7. ძირითადი საშუალებები	23
8. მარაგები	23
9. სავაჭრო მოთხოვნები	24
10. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	25
11. სესხები	25
12. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	26
13. შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	26
14. გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება	27
15. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	27
16. ფინანსური შემოსავალი	27
17. ფინანსური ხარჯები	27
18. კაპიტალი	27
19. პირობითი ვალდებულებები	28
20. ფინანსური რისკის მართვა	29
21. ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება	33
22. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	33
23. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები	34

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“
 ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება
 (თანხები მოცემულია ათას ლარში)

	შენიშვნა	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	7	902	944
არამატერიალური აქტივები		2	3
გარანტიებთან დაკავშირებული აქტივები		840	-
გაცემული სესხები		-	328
სულ გრძელვადიანი აქტივები		1,744	1,275
მიმდინარე აქტივები			
გარანტიებთან დაკავშირებული აქტივი		396	-
მარაგები	8	10,981	5,661
სავაჭრო მოთხოვნები	9	1,850	1,331
გადახდილი ავანსები		10,808	729
წინასწარ გადახდილი მოგების გადასახადი		76	-
გაცემული სესხები		2,212	253
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10	14,190	6,079
სულ მიმდინარე აქტივები		40,513	14,053
სულ აქტივები		42,257	15,328
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	19	-	-
გაუნაწილებელი მოგება		8,341	7,638
სულ კაპიტალი		8,341	7,638
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საგარანტიო ანარიცხები		2,236	-
სახელმწიფო ვალდებულებები		588	2,258
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		2,824	2,258
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები	11	4,124	2,530
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	12	806	468
საგარანტიო ანარიცხები		622	-
ფინანსური თავდებობის ანარიცხი	19	1,636	-
საგადასახადო ვალდებულებები, მოგების გადასახადის გარდა		74	222
სახელმწიფო ვალდებულებები		23,830	2,212
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		31,092	5,432
სულ ვალდებულებები		33,916	7,690
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		42,257	15,328
			
ირაკლი კუმბიაშვილი			
დირექტორი			
			
თეიმურაზ დარისშვილი			
ფინანსური დირექტორი			

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

(თანხები მოცემულია ათას ლარში)

	შენიშვნა	2018	2017
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან	13	29,016	19,357
გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება	14	(23,852)	(16,396)
საერთო მოგება		5,164	2,961
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	15	(966)	(1,227)
რეალიზაციისა და დისტრიბუციის ხარჯები		(866)	(152)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		741	2,296
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(337)	(50)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება		3,736	3,828
ფინანსური შემოსავალი	16	972	886
ფინანსური ხარჯები	17	(641)	(383)
მოგება დაბეგვრამდე		4,067	4,331
მოგების გადასახადის ხარჯი		(28)	(19)
წლის მოგება		4,039	4,312
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
მთლიანი სრული შემოსავალი		4,039	4,312

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“
 კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება
 (თანხები მოცემულია ათას ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	–	3,326	3,326
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	4,312	4,312
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	–	7,638	7,638
მშობელ კომპანიასა და მის შვილობილ კომპანიებზე გაცემული ფინანსური გარანტიები (19-ე შენიშვნა)	–	(1,636)	(1,636)
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-18 შენიშვნა)	–	(1,700)	(1,700)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	4,039	4,039
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	–	8,341	8,341

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

(თანხები მოცემულია ათას ლარში)

	შენიშვნა	2018	2017
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		4,067	4,331
კორექტირებები:			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	7	274	45
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია		1	1
სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის ამოღება	9	(12)	(57)
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული დანაკარგები		–	11
საპროცენტო შემოსავალი	16	(235)	(119)
საპროცენტო ხარჯი	11, 17	582	349
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	16	(737)	(767)
ნაპატიები სავაჭრო ვალდებულებები		(16)	(18)
მარაგების ჩამოწერა ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებამდე		–	18
ავანსების და უიმედო სესხების ჩამოწერა		–	2
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან სამუშაო კაპიტალის ცვლილებებამდე		3,924	3,796
ცვლილებები სავაჭრო მოთხოვნებში		(384)	3,772
ცვლილებები გადახდილ ავანსებში		(10,079)	246
ცვლილებები მარაგებში		(5,320)	(3,010)
ცვლილებები სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		509	213
ცვლილებები საგარანტიო ანარიცხებში		114	–
ცვლილებები გარანტიებთან დაკავშირებულ აქტივში		(1,236)	–
ცვლილებები სახელმეკრულებო ვალდებულებებში		22,697	3,006
ცვლილებები საგადასახადო ვალდებულებაში, მოგების გადასახადის გათვალისწინების გარეშე		(176)	(397)
ცვლილებები საბრუნავ კაპიტალში		6,125	3,830
გადახდილი მოგების გადასახადი		(76)	–
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		9,973	7,626
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(231)	(851)
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		–	25
გაცემული სესხები		(2,176)	(1,670)
გაცემული სესხების დაფარვა		691	2,154
მიღებული პროცენტი		70	120
წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან		(1,646)	(222)
ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობიდან			
სესხების აღება	11	11,041	9,790
სესხების დაფარვა	11	(9,817)	(11,454)
გადახდილი პროცენტი	11	(551)	(355)
გადახდილი დივიდენდები		(1,700)	–
წმინდა ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობიდან		(1,027)	(2,019)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		811	(65)
ფულის და ფულის ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		8,111	5,320
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		6,079	759
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	10	14,190	6,079

5-34 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

1. „თეგეტა თრაქ & ბას“

შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“-ის („კომპანია“) საიდენტიფიკაციო ნომერია 206239729. კომპანია დარეგისტრირდა 2006 წლის 10 აპრილს და ის საქართველოში ფუნქციონირებს. კომპანია შეიქმნა როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. კომპანიის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0131, დ. აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ, #5.

კომპანიას სრულად ფლობს შპს „თეგეტა მოტორსი“, ხოლო მისი საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა ბატონი თემურ კოხოძე.

„თეგეტა თრაქ & ბას“ ერთ-ერთი უმსხვილესი გერმანული მექანიკური საინჟინრო კორპორაციის „MAN Truck & Bus AG“-ის ოფიციალური პარტნიორია საქართველოში. კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა სატვირთო ავტომობილების, ავტობუსებისა და სამშენებლო და სპეციალიზებული აღჭურვილობის იმპორტი, გაყიდვა და გაყიდვის შემდგომი მომსახურება.

შვილობილი კომპანია

კომპანია შპს „აგროსერვისის“ მშობელი კომპანიაა (ერთად „ჯგუფი“), რომელიც 2014 წლის 14 მარტს დაფუძნდა საქართველოში. შპს „აგროსერვისი“ (საიდენტიფიკაციო ნომერი: 401968411) არააქტიური კომპანიაა და მას 2016 წლის შემდეგ ოპერაციები არ განუხორციელებია.

2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობა კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არ აქვს კარგად განვითარებული ბიზნეს-ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა შესაძლოა მოიცავდეს რისკებს, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის რისკს, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, არსებობს ვალუტის გაცვლითი კურსის მერყეობის რისკები და სასესხო და კაპიტალის ბაზრები არ არის სათანადოდ განვითარებული). თუმცა, ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების გაძლიერებისთვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. შედეგად, ბოლო წლებში საქართველომ გააუმჯობესა მნიშვნელოვანი მაჩვენებლები, მათ შორის ქვეყნის გარე წყაროებით შეფასებული მაჩვენებლებიც, როგორც არის სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი, ბიზნესის განხორციელების სიმარტივე, ეკონომიკური თავისუფლება და სხვ. ჯგუფის ხელმძღვანელობის აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს შეუწყობს საქართველოში ბიზნესის წარმოების რისკების შემცირებას.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდწილად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს განვითარებულ ქვეყნებში საბაზრო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების შეფერხება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

(ა) მომზადების საფუძველი

ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება (შემდგომში „კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება“) მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად. ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც გამოყენებულ იქნა წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, აღწერილია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა ერთნაირად ვრცელდება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, გარდა ახალი და შეცვლილი სტანდარტების გამოყენებისა, რომლებიც მე-4 შენიშვნაშია განხილული.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისა, რომლებიც რეალური ღირებულებით ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ბ) კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს კომპანიისა და მისი შვილობილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების გასამყარებლად, თუ ჯგუფს აქვს ხმის უფლების მქონე უმრავლესობაზე ნაკლები ან საინვესტიციო ობიექტის მსგავსი უფლებები, ჯგუფი ყველა შესაბამის ფაქტსა და გარემოებას ითვალისწინებს იმის შეფასებისათვის, აქვს თუ არა მას უფლება საინვესტიციო ობიექტზე, მათ შორის:

- ▶ სახელშეკრულებო შეთანხმება საინვესტიციო ობიექტის ხმის უფლების სხვა მფლობელებთან;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო შეთანხმებებიდან წარმოქმნილი უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

ჯგუფი ხელახლა აფასებს, აკონტროლებს თუ არა ის საინვესტიციო ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ არსებობს კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთის ან მეტის ცვლილება. შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი კომპანიის წლის განმავლობაში შეძენილი ან გაყიდული აქტივები, ვალდებულებები, შემოსავალი და ხარჯები აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, შვილობილ კომპანიაზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი კომპანიის აქციონერებსა და არამაკონტროლებადი წილის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არამაკონტროლებადი წილის ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის შიგნით ყველა აქტივი და ვალდებულება, კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადები, რომელიც უკავშირდება ჯგუფის წევრებს შორის ტრანსაქციებს სრულად უქმდება კონსოლიდაციის დროს.

შვილობილ კომპანიის კაპიტალში წილის ცვლილება, კონტროლის დაკარგვის გარეშე, აღრიცხება როგორც კაპიტალთან დაკავშირებული ოპერაცია. თუ ჯგუფი დაკარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, იგი წყვეტს შესაბამისი აქტივების (გუდვილის ჩათვლით), ვალდებულებების, არამაკონტროლებადი წილის და კაპიტალის სხვა კომპონენტების აღიარებას, ხოლო შედეგად მიღებული მოგებას ან ზარალს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში. ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის აღიარება ხდება რეალური ღირებულებით.

(გ) შემოსავლები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

შემოსავალი საქონლის გაყიდვიდან და გაწეული მომსახურებებიდან

შემოსავალი საქონლის გაყიდვიდან აღიარდება იმ მომენტში, როდესაც საქონელზე კონტროლი გადადის კლიენტზე, ე.ი. როდესაც საქონელი გადაეცემა კლიენტს. ნორმალური საკრედიტო ვადაა საქონლის გადაცემის მომენტიდან 30-დან 90 დღემდე. შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც ჯგუფი მოელის ამგვარი საქონლის სანაცვლოდ. ჯგუფი განსაზღვრავს ამგვარ ოპერაციებში ის პრინციპალის სახით გამოდით, თუ - აგენტის, კლიენტისთვის მისი დაპირების ხასიათიდან გამომდინარე. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ ის არის პრინციპალი და შემოსავალს ბრუტო სახით აღრიცხავს, თუ ის აკონტროლებს დაპირებულ საქონელს, სანამ მათ კლიენტს გადასცემს. ჯგუფმა ზოგადად დაასკვნა, რომ ის პრინციპალია შემოსავლების მომტან გარიგებებში, გარდა აგენტის მომსახურებებისა, რადგან ის ტიპიურად აკონტროლებს საქონელს, მისი კლიენტზე გადაცემამდე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლები საქონლის გაყიდვიდან და გაწეული მომსახურებიდან (გაგრძელება)

ამონაგები გაწეული მომსახურებებიდან აღიარდება დროის გასვლის შემდეგ გამოყენებული რესურსების მეთოდის მეშვეობით, რათა ჯგუფმა შეაფასოს მომსახურების სრულად შესრულების პროგრესი, რადგან მომხმარებელი ერთდროულად იღებს და მოიხმარს ჯგუფის მიერ მისთვის შეთავაზებულ სარგებელს.

ჯგუფი განიხილავს არსებობს თუ არა ხელშეკრულებაში სხვა დაპირებებიც, რომლებიც განცალკევებულია შესასრულებელი მოვალეობისგან, რომელზეც უნდა გადანაწილდეს ოპერაციის ფასის ნაწილი. (მაგ. გარანტიები, კლიენტთა წახალისების ქულები და სხვ.). საქონლის გაყიდვის და მომსახურების გაწევის ოპერაციის ფასის განსაზღვრისას, ჯგუფი განიხილავს ცვლადი საზღაურების ეფექტებს.

სახელშეკრულებო ნაშთები

სახელშეკრულებო აქტივები

სახელშეკრულებო აქტივი არის ჯგუფის მიერ მომხმარებლისთვის გადაცემული საქონლის ან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ მოპოვებული უფლება. თუ ჯგუფი კლიენტს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს კლიენტის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება ხდება პირობითად მიღებულ ანაზღაურებად. ჯგუფი არ ფლობს სახელშეკრულებო აქტივებს.

სავაჭრო მოთხოვნები

მოთხოვნა წარმოადგენს ჯგუფის უფლებას ანაზღაურების თანხაზე, რომელიც არ არის პირობითი (ანუ მხოლოდ დროის გასვლა აუცილებელი ანაზღაურების გადახდის თარიღის დადგომამდე).

სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულება წარმოადგენს კლიენტისთვის საქონლის ან მომსახურების გადაცემის ვალდებულებას, რომლისთვისაც ჯგუფს კლიენტისგან მიღებული აქვს ანაზღაურება (ან გადახდა მომავალში მოხდება). თუ კლიენტი გადახდას განახორციელებს ჯგუფის მიერ მისთვის საქონლის ან მომსახურების გადაცემამდე, სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება მოხდება ღირებულების გადახდისას ან მისი გადახდის ვადის დადგომისას (რომელსაც უფრო ადრე ექნება ადგილი). სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება ხდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც ჯგუფი გასწევს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებას.

(დ) ფინანსური შემოსავლები და ფინანსური ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავლები და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- ▶ საპროცენტო შემოსავალი;
- ▶ საპროცენტო ხარჯი;
- ▶ საკურსო ცვლილებით წარმოშობილი შემოსულობა ან ზარალი სხვა ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე;
- ▶ სხვა ფინანსური ხარჯები.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

საკურსო სხვაობით წარმოშობილი შემოსულობები და ზარალი წმინდა საფუძველზე აღირიცხება იმის მიხედვით, უცხოური ვალუტის მოძრაობა წმინდა შემოსულობის პოზიციაშია, თუ წმინდა ზარალის.

სესხები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება განსაკუთრებული აქტივის შეძენას, მშენებლობას და წარმოებას აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) უცხოური ვალუტა

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რომელიც ამავდროულად მშობელი კომპანიის სამუშაო ვალუტაა. ჯგუფი თითოეული წევრისთვის განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით. ჯგუფი იყენებს კონსოლიდაციის პირდაპირ მეთოდს და უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების გაყიდვისას შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც მოგებაში ან ზარალშია რეკლასიფიცირებული, ასახავს იმ თანხას, რომელიც წარმოიქმნება პირდაპირი მეთოდის გამოყენებიდან.

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავიდან ჯგუფის სამეურნეო ერთეულების მიერ აღირიცხება მათ შესაბამის სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსით.

ფულადი მუხლების დაფარვით ან კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობები აისახება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ ფულადი მუხლებისა, რომლებიც უცხოურ ოპერაციებში ჯგუფის წმინდა ინვესტიციების ჰეჯირებისთვის არის განკუთვნილი. ისინი აღიარებულია სხვა სრულ შემოსავალში წმინდა ინვესტიციების ჩამოწერამდე, როდესაც ხდება მთლიანი თანხის რეკლასიფიკაცია მოგებაში ან ზარალში. სხვა სრულ შემოსავალში, ასევე, აისახება ამ ფულადი მუხლების საკურსო სხვაობებზე მიკუთვნებული დარიცხული გადასახადი და კრედიტები.

არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. არაფულადი მუხლების კონვერტაციის შედეგად მიღებული შემოსულობა თუ ზარალი აღირიცხება მუხლის სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებით განპირობებული მოგებისა და ზარალის აღიარების შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი არაფულადი მუხლები, რომლებიც ისტორიული ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება ოპერაციის დღეს მოქმედი გაცვლითი კურსის გამოყენებით.

შესაბამისი აქტივების, ხარჯების ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველ აღიარებაზე სპოტ სავალუტო კურსის გამოყენების განსაზღვრად, ისეთი არაფულადი აქტივების ან არაფულადი აქტივებისა და არაფულადი ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისას, რომლებიც წინასწარ გადახდებს უკავშირდება, გარიგების თარიღი არის ის თარიღი, როდესაც ჯგუფი თავდაპირველად აღიარებს საავანსო გადახდიდან წარმოშობილ არაფულად აქტივებს ან არაფულად ვალდებულებებს. თანხის რამდენიმე წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, ჯგუფმა თანხის თითოეული წინასწარი გადახდისთვის ან მიღებისთვის ცალკე განსაზღვრავს ოპერაციის თარიღს.

(ვ) გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. მოგების გადასახადი განაწილებულ მოგებაზე ირიცხება დივიდენდების სახით იმ პარტნიორებზე გადანაწილებულ მოგებაზე, რომლებიც ფიზიკური ან არარეზიდენტი პირები არიან საქართველოში, წმინდა განაწილების 15/85-ზე განაკვეთით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო ვალდებულებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამისი განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოუშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. ჯგუფის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული გარიგებების დაბეგრას, რომლებიც ითვლება პირობითი მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და მოგება-

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) გადასახადები (გაგრძელება)

ზარალის ანგარიშგების საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯების ნაწილში აისახება, როგორც გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა.

დამატებული ღირებულების გადასახადი („დღგ“)

შემოსავალი, ხარჯები და აქტივები აღირიცხება ბრუნვიდან გადასახადის გამოკლებით, გარდა შემდეგი შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივებისა და მომსახურებების შესყიდვისას წარმოშობილი ბრუნვის გადასახადი არის დაუბრუნებადი საგადასახადო ორგანოებიდან, ამ შემთხვევაში ხდება ბრუნვიდან გადასახადის აღიარება აქტივის შესყიდვის ხარჯის ნაწილად ან ხარჯების მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანების აღრიცხული ოდენობა შეიცავს ბრუნვიდან გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახდელი ან მათგან დასაბრუნებელი ბრუნვიდან გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია როგორც საგადასახადო დავალიანება (მოგების გადასახადის გარდა ან ავანსად გადახდილი გადასახადები), (მოგების გადასახადის გარდა), რომლებიც წმინდა სახით აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების ნეტო წარმოდგენა

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშების დანერგვით. ამიტომ ჯგუფი თითოეული სამეურნეო სუბიექტის ყველა საგადასახადო ვალდებულებასა და მოთხოვნასთან დაკავშირებულ აქტივებსა და ვალდებულებებს წარმოადგენს ნეტო საფუძველზე.

(ზ) მიმდინარე და გრძელვადიანი აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია

ჯგუფი აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მიმდინარე და გრძელვადიანი კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულს და ფულის ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ არ არსებობს ვალდებულების დაფარვის ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას ჯგუფი გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო სარეალიზაციო ფასი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, რომელსაც აკლდება გაყიდვის სავარაუდო დანახარჯები. სათანადო ნაწილების და სხვა მარაგების თვითღირებულება განისაზღვრება საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდით და მოიცავს მარაგების შეძენაზე გაწეულ დანახარჯებსა და ამჟამინდელ ადგილმდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მათ მისაყვანად გაწეულ ხარჯებს. ავტომობილების თვითღირებულება განისაზღვრება სპეციფიური იდენტიფიცირების საფუძველზე.

(ი) ძირითადი საშუალებები

აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, აკუმულირებული ცვეთის და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გამოკლებით. დანახარჯები მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს.

თუ ძირითადი საშუალებების ერთეულებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალებების ცალკე ერთეულებად (ძირითად კომპონენტებად) და მათზე ცვეთა ცალკე ირიცხება, შესაბამისი სასარგებლო მომსახურების ვადის გათვალისწინებით. ანალოგიურად, როდესაც ტარდება ფართომასშტაბიანი ინსპექცია, მისი ხარჯის აღიარება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების ოდენობაში ხდება, როგორც ჩანაცვლების ღირებულებისა, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯის აღიარება ხდება მათი დადგომისთანავე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ძირითადი საშუალებების განკარგვით მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებით გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლების შედარებით და მოგებაში ან ზარალში წმინდა ფორმით აღიარდება სხვა შემოსავლის/სხვა ხარჯის კატეგორიაში.

ცვეთა

ცვეთის დარიცხვა იწყება ძირითადი საშუალების დამონტაჟების და მათი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან აშენებული აქტივების შემთხვევაში, იმ დროიდან, როდესაც აქტივი დასრულებულია და მზად არის გამოსაყენებლად. ცვეთა ეფუძნება აქტივის ღირებულებაზე შეფასებული ნარჩენი ღირებულების გამოკლებას.

ზოგადად, ცვეთა აღიარება მოგებაში ან ზარალში ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთა დაირიცხება იჯარის ყველაზე მოკლე ვადის და მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, სანამ გონივრულ ფარგლებში არ გახდება აშკარა, რომ ჯგუფი იჯარის ვადის ბოლოსთვის მასზე საკუთრების უფლებას მიიღებს.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების შეფასებული სასარგებლო მომსახურების ვადები მიმდინარე და შესადარისი პერიოდებისთვის იყო შემდეგი:

- ▶ საოფისე აღჭურვილობა და ავტომობილები 2-6 წელი;
- ▶ სხვა 3-7 წელი

ცვეთის დარიცხვის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაისინჯება ყოველი საანგარიშგებო თარიღით და, საჭიროების შემთხვევაში კორექტირდება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ი) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები

ისეთი აქტივის შემენისთვის, აგებისა თუ წარმოებისთვის უშუალოდ მიკუთვნებადი სესხის მიღების ხარჯები, რომლის მიზნობრივი მოხმარებისთვის ან რეალიზაციისთვის მომზადებასაც საკმაოდ დიდი დრო სჭირდება, კაპიტალიზდება, როგორც აქტივის ღირებულების ნაწილი. სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი დანახარჯი დადგომისთანავე გატარდება პერიოდის ხარჯად. სესხის მიღების ხარჯი შედგება პროცენტისგან და სხვა ხარჯებისგან, რომლებსაც კომპანია გაიღებს სესხის მიღებასთან დაკავშირებით.

(კ) არამატერიალური აქტივები

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და აკუმულირებული გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. კომპანიის შიგნით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

ჯგუფის არამატერიალურ აქტივებს განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს.

შეზღუდული სასარგებლო ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც რამე მიანიშნებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურებაზე. ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი სასარგებლო მომსახურების შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში მინიმუმ ყოველი ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელი ათვისების ცვლილება შესაბამისად ცვლის ამორტიზაციის პერიოდს ან მეთოდს და აღირიცხება, როგორც სააღრიცხვო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება.

შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება მოგება-ზარალში არამატერიალური აქტივების ფუნქციების შესაბამის ხარჯის კატეგორიაში. ჯგუფის არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადაა 5 წელი.

არამატერიალური აქტივის აღიარების შეწყვეტა ხდება მისი გასხვისების დროს (ე.ი. იმ თარიღში, როდესაც ხდება კონტროლის მიღება) ან მაშინ, როცა მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტისას მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან წმინდა შემოსულობასა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება როგორც შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფი თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს მათი თავდაპირველი აღიარებისას.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და მათ სამართავად ჯგუფის ბიზნესის მოდელზე. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გარდა, რომელიც არ მოიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც ჯგუფი პრაქტიკულ გამოცდილებას იყენებს, ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს თავდაპირველად აფასებს მისი სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური აქტივი არ არის სამართლიანი

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ღირებულებით შეფასებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავაჭრო მოთხოვნები, რომლებიც არ შეიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, ან რომლისთვისაც ჯგუფმა პრაქტიკულ გამოცდილებას მიმართა, ფასდება ფასს 15-ით („ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“) განსაზღვრული გარიგების ფასით.

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და მოხდეს მისი შეფასება ამორტიზებული ღირებულებით ან რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება SPPI-ტესტირება, რომელიც ინსტრუმენტის დონეზე სრულდება.

ჯგუფის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად.

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულება აიღო. ჩვეულებრივი

საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულატიური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას, კუმულატიური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები მოგებასა და ზარალში ასახვით.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია ჯგუფისთვის ყველაზე აქტუალურია. ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით ფინანსური აქტივი მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

ჯგუფის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო მოთხოვნებს და გაცემულ სესხებს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები - მე-6 შენიშვნა;
- ▶ სავაჭრო მოთხოვნები - მე-9 შენიშვნა;
- ▶ ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში - მე-4 შენიშვნა.

ჯგუფი აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სასესხო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეფუძნება სხვაობას ხელშეკრულების საფუძველზე ვადადამდგარ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და ყველა ფულად ნაკადს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის ჯგუფი, თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიახლოების დისკონტირებით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფულადი ნაკადები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნიდან ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებებიდან, რომლებიც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელი ნაწილია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდება ორ ეტაპზე. კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი არ ჰქონია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული საკრედიტო ზარალისთვის, რაც შესაძლებელია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში (12 თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოთხოვნილია ზარალის რეზერვი საკრედიტო ზარალისთვის, რომელიც მოსალოდნელია დარჩენილ ვადაზე, გადაუხდელობის ვადის მიუხედავად (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი).

სავაჭრო მოთხოვნებისთვის ჯგუფი იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, ჯგუფი ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. ჯგუფმა შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

საკრედიტო ინსტიტუტებში არსებული თანხებისთვის (ფული და ფულის ეკვივალენტები, საბანკო დეპოზიტები), ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ანგარიშობს 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდის გამოყენებით. 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც წარმოშობის თარიღის შემდგომ ადგილი აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი დაეფუძნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდს.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები 180 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, ჯგუფს შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ ჯგუფი სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, ჯგუფის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება მოგებაში ან ზარალში ამცირებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ალიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) ალიარების შეწყვეტა (ანუ ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან ამოღება) ძირითადად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლების ვადა, ან
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) ჯგუფმა გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) ჯგუფმა არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ ჯგუფმა არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, ჯგუფი აგრძელებს გადაცემული აქტივის ალიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც ალიარებს.

გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება ჯგუფის მიერ დატოვებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი თავდებობის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

თავდაპირველი ალიარება და შემდგომი შეფასება

თავდაპირველი შეფასებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: რეალური ღირებულებით შეფასებული და მოგებასა და ზარალში ასახული ფინანსური ვალდებულებები, სესხები, მოთხოვნები ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განისაზღვრება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების ალიარება თავდაპირველად ხდება რეალური ღირებულებით და, სესხების და მოთხოვნების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებას და სესხებს.

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები

ეს კატეგორია ჯგუფისთვის ყველაზე აქტუალურია. თავდაპირველი ალიარების შემდეგ სესხების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის ალიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების ალიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ამორტიზებული ღირებულება გამოიანგარიშება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურის თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით. ეს კატეგორია ზოგადად ეხება სესხებს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებები

ჯგუფის მიერ გაცემული ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებებია კონტრაქტები, რომლებიც მოითხოვს გარანტიის მფლობელის ზარალის ანაზღაურებას, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ სავალო ინსტრუმენტის პირობების თანახმად გადახდის დაგვიანების გამო. ისეთი ფინანსური გარანტიის კონტრაქტები, რომლებიც შესაბამისი სასესხო ხელშეკრულებების შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენენ, თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით შეფასებული ვალდებულების სახით, რაც შემდგომ კორექტირდება გარანტიის გაცემისთვის პირდაპირ მიკუთვნებადი გარიგების დანახარჯებით. შემდგომში ვალდებულება ფასდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო დანახარჯებსა და დაგროვებითი ამორტიზაციით შემცირებულ აღიარებულ თანხას შორის უმაღლესი ოდენობით. მშობელ კომპანიასა და მის შვილობილ კომპანიებზე გაცემული ფინანსური თავდებობების გარანტია აღირიცხება გაუნაწილებელი მოგების შემცირების სახით.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე კრედიტორის წინაშე, რომელსაც არსებითად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები არსებითად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთჩათვლა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთჩათვლა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთჩათვლას ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

(მ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ჯგუფი ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმება საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, ჯგუფი აფასებს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოდინება, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგრამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაყიდვების ხარჯით შემცირებული რეალური ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით.

თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება. ეს გამოთვლები დასაბუთდება შეფასების კოეფიციენტებით, აქციათა კოტირებული ფასებით საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული კომპანიების შემთხვევაში და სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

ჯგუფი გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ ოთხწლიან პერიოდს მოიცავს. უფრო ხანგრძლივი პერიოდისთვის გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

უწყვეტი ოპერაციების გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგების, მათ შორის მარაგების გაუფასურების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამის ხარჯის კატეგორიებში.

ანგარიშგების ყოველი თარიღით ფასდება, არსებობს თუ არა იმის ნიშანი, რომ მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღმოფხვრილი ან შემცირებულია. მსგავსი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს აქტივის ან ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენით ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის აღდგენით ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. ასეთი აღდგენის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც აღდგენა აღირიცხება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

(ნ) სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. რეალური ღირებულების განსაზღვრა იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე;
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე რეალური ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ო) საწესდებო კაპიტალი

კომპანიის საწესდებო კაპიტალის რაოდენობა განისაზღვრება კომპანიის წესდებით. კომპანიის წესდებაში ცვლილებების შეტანა შესაძლებელია მხოლოდ კომპანიის მფლობელების გადაწყვეტილების საფუძველზე. კომპანიის მიერ საწესდებო კაპიტალი აღიარდება იმის გათვალისწინებით, რომ ის კომპანიაში მფლობელებმა შეიტანეს.

(პ) ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი დეპოზიტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი დეპოზიტები მოიცავს ფულად სახსრებს ბანკში და სალაროში და მოკლევადიან დეპოზიტებს, რომელთა ვადაც სამი თვე ან უფრო ნაკლებია, რაც ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს.

ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგების მიზნებისთვის, ფული და ფულის ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის ნაშთისგან და მოკლევადიანი ანაზღაურებისგან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, რასაც აკლდება საბანკო ოვერდრაფტები, რადგან ისინი ითვლება ჯგუფის ფულადი სახსრების მართვის განუყოფელ ნაწილად.

(ჟ) ანარიცხები

ზოგადი ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს განვლილი მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე იურიდიული თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება. თუ ჯგუფი მოელის ანარიცხების მთლიანად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებას, მაგალითად სადაზღვევო ხელშეკრულების საფუძველზე, ანაზღაურების აღიარება ხდება ცალკე აქტივის სახით, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ანაზღაურება პრაქტიკულად განხორციელებადია. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები მოგება-ზარალში აისახება ყოველგვარი ანაზღაურების გამოკლებით.

თუ ფულის დროითი ღირებულების გავლენა მნიშვნელოვანია, ანარიცხების დისკონტირება ხდება მიმდინარე დაბეგვრამდე განაკვეთით, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში ასახავს ამ ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტირების გამოყენების შემთხვევაში, ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

საგარანტიო ანარიცხები და დაკავშირებული აქტივი

ჯგუფი გასცემს გარანტიებს გენერალური რემონტის და დეფექტური ერთეულ(ებ)ის გამოცვლაზე, ასევე მწარმოებლის სპეციფიკაციების შეუსაბამო პროდუქტების გამოცვლაზე. ამ რწმუნებულების მსგავს გარანტიებთან დაკავშირებული ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც იყიდება პროდუქტი ან კლიენტს გაეწევა მომსახურება. თავდაპირველი აღიარება ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ხდება. თავდაპირველად შეფასებულ გარანტიებთან დაკავშირებული ხარჯები ყოველწლიურად გადაისინჯება.

ჯგუფი განცალკევებით აღიარებს გარანტიასთან დაკავშირებული აქტივს, მწარმოებლისგან საგარანტიო ანაზღაურების უფლების აღრიცხვის მიზნით, როდესაც ანაზღაურება პრაქტიკულად განხორციელებადია.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(რ) იჯარა

განსაზღვრება იმისა, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას

იმის განსაზღვრა, შეთანხმება წარმოადგენს (ან შეიცავს) თუ არა იჯარას, ხდება იჯარის დასაწყისში, შეთანხმების არსიდან გამომდინარე. შეთანხმება წარმოადგენს ან მოიცავს იჯარას, თუ მისი შესრულება დამოკიდებულია გარკვეული აქტივის (ან აქტივების) გამოყენებაზე და შეთანხმება ასახავს აქტივის (ან აქტივების) გამოყენების უფლებას მაშინაც კი, თუ ეს აქტივი (ან აქტივები) მკაფიოდ არ არის განსაზღვრული შეთანხმებაში.

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

აქტივის კლასიფიცირება ხდება ფინანსურ ან საოპერაციო იჯარად იჯარის საწყისი თარიღით. იჯარა, რომელიც ჯგუფს გადასცემს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს, კლასიფიცირდება ფინანსურ იჯარად.

ფინანსური იჯარა კაპიტალიზდება იჯარის დაწყებისთანავე იჯარის საწყისი თარიღისთვის საიჯარო ქონების სამართლიან ღირებულებასა და მინიმალური საიჯარო გადასახადის დღევანდელ ღირებულებას შორის უმცირესით. საიჯარო გადასახადები ნაწილდება ფინანსურ დანახარჯებსა და საიჯარო ვალდებულების შემცირებას შორის იმგვარად, რომ წარმოიქმნას მუდმივი საპროცენტო განაკვეთი ვალდებულების დარჩენილ ნაშთზე. ფინანსური ხარჯების აღიარება ხდება ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

იჯარით გადაცემული აქტივი ცვდება მისი სასარგებლო გამოყენების მთლიანი ვადის განმავლობაში. ამის მიუხედავად, თუ ნაკლებ სავარაუდოა ჯგუფის მიერ საიჯარო ვადის ბოლოსთვის საკუთრების შეძენა, აქტივი ცვდება სავარაუდო სასარგებლო გამოყენების ვადასა და საიჯარო ვადას შორის უმცირესი ვადის განმავლობაში.

საოპერაციო იჯარა არის ისეთი ტიპის იჯარა, რომელიც არ შეიძლება ჩაითვალოს ფინანსურ იჯარად. საოპერაციო იჯარის გადასახდელების აღიარება ხდება საოპერაციო ხარჯად მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

4. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში და განმარტებითი შენიშვნებში

(ა) ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

ჯგუფმა პირველად გამოიყენა ფასს 15 და ფასს 9. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღებით გამოწვეული ცვლილებების ხასიათი და ეფექტი ქვემოთ არის აღწერილი.

რამდენიმე სხვა ცვლილება და ინტერპრეტაცია პირველად იქნა გამოყენებული 2018 წელს, თუმცა მათ არ ჰქონიათ გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ფასს 15 - ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 ჩაანაცვლებს ბასს 11-ს (*სამშენებლო ხელშეკრულებები*), ბასს 18-ს (*შემოსავალი*) და შესაბამის ინტერპრეტაციებს და შეზღუდული გამოწვევის სახით იყენებს მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან ყველა ამონაგებზე. ფასს 15 ადგენს მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი შემოსავლის აღრიცხვის ხუთ-საფეხურიან მოდელს და მოითხოვს, რომ ამგვარი შემოსავლების აღიარება მოხდეს იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის კლიენტისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ. ფასს 15 საწარმოებისგან მოითხოვს მსჯელობის გამოყენებას და ყველა შესაბამისი ფაქტისა და ვითარების გათვალისწინებას მოდელის ყველა საფეხურზე მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში.

ჯგუფმა მიიღო ფასს 15, მიღების სრულად რეტროსპექტიული მეთოდის გამოყენებით. თუმცა, ამ სტანდარტის მიღებას არ ჰქონია არსებითი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საქონლის გაყიდვა ცვლადი საზღაურის სანაცვლოდ

საქონლის გაყიდვის ხელშეკრულებები კლიენტებს არ აძლევს დაბრუნების უფლებას, მოცულობის გამო ფასდაკლებას ან ცვლებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ სხვა ელემენტებს. ფასს 15-ის მიღებამდე, ჯგუფი აღიარებს საქონლის რეალიზაციით მიღებულ შემოსავლებს, მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულებით, დაბრუნებული თანხებისა და მოცულობის გამო ფასდაკლების გამოკლებით. თუ შემოსავალი სარწმუნოდ ვერ ფასდება, ჯგუფი გადაავადებს შემოსავლის აღიარებას გაურკვევლობის აღმოფხვრამდე. ფასს 15-ის საფუძველზე, შემოსავლებზე უფლებებმა და მოცულობის გამო ფასდაკლებებმა შესაძლოა ცვლადი საზღაურები წარმოშვას. თუმცა, ჯგუფმა 31 დეკემბრის დასაბრუნებელ საქონელზე დაბრუნების ვალდებულება არაარსებითად განსაზღვრა და მან არ ასახა მოცულობის გამო ფასდაკლების რეზერვი თითოეული საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით მოცულობის მიღწეული ნორმის ვადის გასვლის შემდეგ.

ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს (*ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება*) 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული და ამ თარიღის შემდეგ ყოველწლიური პერიოდებისთვის. ეს სტანდარტი ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვის სამივე ასპექტს აერთიანებს: კლასიფიკაცია და შეფასება, გაუფასურება და ჰეჯირების აღრიცხვა.

კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის ფარგლებში, სასესხო ფინანსური ინსტრუმენტები შემდგომში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. კლასიფიკაცია ორ კრიტერიუმს ეფუძნება: კომპანიის მიერ ფინანსური აქტივების სამართავად გამოყენებული ბიზნეს-მოდელი და განსაზღვრება იმისა, ხომ არ წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები 'ძირითადი თანხის და პროცენტის ერთპიროვნულ გადახდებს დაუფარავ ძირ თანხაზე'.

ჯგუფის ბიზნეს მოდელის შეფასება განხორციელდა სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღში - 2018 წლის 1 იანვარს და ის ეფუძნებოდა აქტივების თავდაპირველი აღიარების მდგომარეობით არსებულ ფაქტებს და ვითარებებს.

ფასს 9-ის კლასიფიცირების და შეფასების მოთხოვნებს არ ჰქონიათ გავლენა ჯგუფზე. ახალი მოთხოვნების საფუძველზე, ჯგუფი კვლავ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების ამორტიზებული ღირებულებით კლასიფიცირებას.

4. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

(ა) ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია (გაგრძელება)

გაუფასურება

ფასს 9-ის მიღებამ შეცვალა ჯგუფის მიერ ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის აღრიცხვა, ბასს 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომის მომავალზე ორიენტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით ჩანაცვლების გზით. ფასს 9 ჯგუფისგან მოითხოვს აღიაროს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ყველა სასესხო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის.

ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნების მიღებას გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფზე 2018 წლის 1 იანვარს.

(ბ) სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

ქვემოთ მოცემულ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვარს, გავლენა არ ჰქონიათ ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- ▶ ფასიკ 22-ის ინტერპრეტაცია „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში და ანაზღაურება ავანსად“;
- ▶ ცვლილებები ბასს 40-ში „საინვესტიციო ქონების გადატანა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს 2-ში „აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების კლასიფიკაცია და შეფასება“;
- ▶ ცვლილებები ფასს 4-ში ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება ფასს 4-თან „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ ერთად;
- ▶ ბასს 28-ის ცვლილება „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“- განმარტება, რომ ინვესტიციის ობიექტების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მოგებაში ან ზარალში ასახვით თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს;
- ▶ ფასს 1-ის ცვლილება „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – მოკლევადიანი გამონაკლისების გაუქმება მათთვის, ვინც ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებს პირველად იყენებს.

5. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღებას შეძლებისდაგვარად აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს 16 - იჯარა

ფასს 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ის ჩაანაცვლებს ბასს 17-ს „იჯარა“; ფასიკ 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და ის მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულების მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე.ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას საბაზისო აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების სამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე, ასევე, ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. ზოგადად მოიჯარე საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამოიწვევს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს 16-ით, რომელიც მოქმედია 2019 წლის 1 იანვარს და ამ თარიღის შემდგომი წლიური პერიოდებისთვის, როგორც მოიჯარეებს, ისე - მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის საფუძველზე ხდებოდა.

ფასს 16, რომელიც მოქმედია 2019 წლის 1 იანვარს და ამ თარიღის შემდგომი წლიური პერიოდებისთვის, როგორც მოიჯარეებს, ისე - მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის საფუძველზე ხდებოდა.

ჯგუფი გეგმავს ფასს 16-ის რეტროსპექტულად მიღებას, ყველა წინასაანგარიშგებო პერიოდისთვის. ჯგუფი მიიღებს გადაწყვეტილებას სტანდარტი გამოიყენოს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ განისაზღვრება იჯარებად ბასს 17 და ფასიკ 4-ის გამოყენებით. შესაბამისად, ჯგუფი სტანდარტს გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ არ განისაზღვრება იჯარად ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის გამოყენებით.

საანგარიშგებო თარიღში, ჯგუფმა ჩაატარა ფასს 16-ის გავლენის წინასწარი ანალიზი და შეაფასა, რომ 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით გამოყენების უფლების მქონე აქტივები გაიზარდება 764 ლარით და შესაბამისი ვალდებულებებიც იგივე თანხით გაიზარდება.

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე, პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათიდან გამომდინარე, შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. ჯგუფმა თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და დაშვებები მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც არ ექვემდებარება ჯგუფის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი

ჯგუფი იყენებს რეზერვების მატრიცას სავაჭრო მოთხოვნების და სახელშეკრულებო აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. დარეზერვების დონე ეფუძნება ვადაგადაცდილებული დღეების რაოდენობას ზარალის მსგავსი მახასიათებლების მქონე სხვადასხვა სამომხმარებლო სეგმენტების დაჯგუფების საფუძველზე.

რეზერვების მატრიცა თავდაპირველად ეფუძნება ჯგუფის განვლილ ხილულ გადაუხდელობის განაკვეთს. თუმცა ჯგუფი აღნიშნულ ინფორმაციას ამატებს სამომავლოდ მოსალოდნელ გადახდების ისტორიას. შესაბამისად, ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, წარსულში დაფიქსირებული გადაუხდელობის სტატისტიკა დაკორექტირებულია აღნიშნული თარიღის შემდგომ დაბრუნებული თანხების ისტორიით.

წარსულში დაფიქსირებული გადაუხდელობის განაკვეთების, საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანაფარდობის დადგენა მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა მგრძნობიარეა ვითარებებისა და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების ცვლილებების მიმართ. ჯგუფის საკრედიტო ზარალის განვლილი გამოცდილება და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობები შესაძლოა არ იყოს მომავალში კლიენტის ფაქტიური დეფოლტირების განმსაზღვრელი. ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ ჯგუფის სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებებთან და სახელშეკრულებო აქტივებთან დაკავშირებით მოცემულია მე-9 შენიშვნაში.

საგარანტიო ვალდებულება და აქტივები

ანარიცხი აღიარდება წლის განმავლობაში გაყიდულ პროდუქტებზე მოსალოდნელი საგარანტიო მოთხოვნებისთვის, ნაწილების შეკეთებისა და გამოცვლის განვლილი გამოცდილების საფუძველზე. ანარიცხი წარმოადგენს მოცულობების დონის, პროდუქციის ასორტიმენტის და შეკეთებისა და გამოცვლის თვითღირებულების წარსული გამოცდილების საფუძველზე განხორციელებულ შეფასებას და ის საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით გაყიდულ საქონელზე ჯგუფის ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო თანხების ხელმძღვანელობისეულ შეფასებას წარმოადგენს. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა მის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარა საგარანტიო ანარიცხი 2,858 ლარის ოდენობით. ჯგუფმა ასევე ასახა შესაბამისი აქტივი 1,236 ლარის ოდენობით, შესაბამისი მწარმოებლებისგან ამგვარი საგარანტიო ვალდებულებების ანაზღაურების მისი სახელშეკრულებო უფლების აღიარების მიზნით.

7. ძირითადი საშუალებები

მოძრაობები ჯგუფის ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებაში იყო შემდეგი:

	საოფისე აღჭურვილობა და ავტომობილები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	სხვა	სულ
თვითღირებულება	287	–	9	296
დაგროვილი ცვეთა	(112)	–	(9)	(121)
საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	175	–	–	175
შესყიდვები	144	706	–	850
გასვლები	(90)	–	–	(90)
ცვეთის ხარჯი	(45)	–	–	(45)
გაყიდვებზე დაგროვილი ცვეთა	54	–	–	54
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	238	706	–	944
თვითღირებულება	341	706	9	1,056
დაგროვილი ცვეთა	(103)	–	(9)	(112)
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	238	706	–	944
შესყიდვები	33	185	14	232
ცვეთის ხარჯი	(64)	(208)	(2)	(274)
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	207	683	12	902
თვითღირებულება	374	891	23	1,288
დაგროვილი ცვეთა	(167)	(208)	(11)	(386)
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	207	683	12	902

2018 წლის 31 დეკემბრის ჯგუფის ავტომობილები საბალანსო ღირებულებით 63 ლარი წარმოადგენს ჯგუფის მიერ აღებული სესხების უზრუნველყოფას (იხილეთ 19-ე შენიშვნა).

8. მარაგები

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
გადასაყიდად გამიზნული საქონელი (თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი)	4,196	2,932
გადაცემის პროცესში მყოფი საქონელი (თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი)	6,737	2,696
სხვა (თვითღირებულებით)	48	33
სულ მარაგები	10,981	5,661

2018 წლის 31 დეკემბრის ჯგუფის მარაგები, 10,981 ათასი ლარის (2017 წ.: 5,661 ათასი ლარი) ოდენობით, დაგირავებული იყო მესამე მხარის სასარგებლოდ სესხების უზრუნველყოფის მიზნით (მე-19) შენიშვნა).

9. სავაჭრო მოთხოვნები

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო მოთხოვნები	1,872	1,365
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი	(22)	(34)
სულ სავაჭრო მოთხოვნები	1,850	1,331

ანალიზი სავაჭრო მოთხოვნებში შესული ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის მიხედვით ჯგუფისთვის 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

	31 დღეზე მიმდინარე	31-დან 90 ნაკლები	60-დან 90 დღემდე	90-დან 180 დღემდე	180-დან 360 დღემდე	360 დღეზე მეტი	სულ
დეფოლტირების რისკის ქვეშ არსებული შეფასებული მთლიანი ღირებულება	69	664	130	36	510	82	1,872
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	–	–	1	1	20	22
მოსალოდნელი ზარალის განაკვეთი	0%	0%	0%	3%	0%	24%	1%

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით სავაჭრო მოთხოვნებში შესული კრედიტის ხარისხის მიხედვით ანალიზი ჯგუფისთვის ასეთია:

	31 დღეზე მიმდინარე	31-დან 90 ნაკლები	60-დან 90 დღემდე	90-დან 180 დღემდე	180-360 დღე	>360 დღე	სულ
დეფოლტირების რისკის ქვეშ არსებული შეფასებული მთლიანი ღირებულება	32	1,038	72	5	11	92	1,365
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	–	–	–	–	34	34
მოსალოდნელი ზარალის განაკვეთი	0%	0%	0%	0%	0%	30%	2%

მოძრაობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხში შემდეგია:

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი 1 იანვარს	34	91
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადრე აღიარებული ანარიცხის ამობრუნება	(12)	(57)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი 31 დეკემბერს	22	34

10. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
მიმდინარე ანგარიშები ბანკებში	14,189	6,078
ნაღდი ფული საღაროში	1	1
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	14,190	6,079

ჯგუფი ფულისა და ფულის ეკვივალენტების ძირითად ნაშთებს ფლობს საქართველოს კომერციულ ბანკებში, რომლებსაც „Standard and Poor's“-ის და „Fitch“-ის სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული აქვთ BB- რეიტინგი.

მიმდინარე ანგარიშებს ერიცხებოდა წლიური 1,5%-3,5%. 2018 წელს საპროცენტო შემოსავალმა ანაბრებზე ჯგუფისთვის შეადგინა 33 ლარი (2017 წ.: 30 ლარი).

11. სესხები

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
მიღებული სესხები - მიმდინარე წილი	4,084	2,522
მიღებული სესხები - დარიცხული პროცენტი	40	8
სულ სესხები	4,124	2,530

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მიღებული დაუფარავი სესხები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

თავდაპირველი ვალუტა	ხელშეკრულების თარიღი	დაფარვის თარიღი	კრედიტორი	ნაშთი
აშშ დოლარი	2018	2019	ქართული კომერციული ბანკი	2,205
ევრო	2018	2019	ქართული კომერციული ბანკი	1,888
ლარი	2018	2019	ქართული კომერციული ბანკი	31
				4,124

ქვემოთ ცხრილში გაანალიზებულია ქართული კომერციული ბანკისგან მიღებული დაუფარავი სესხები 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

თავდაპირველი ვალუტა	ხელშეკრულების/ ცვლილების თარიღი	დაფარვის თარიღი	კრედიტორი	ნაშთი
აშშ დოლარი	2018	2019	ქართული კომერციული ბანკი	2,381
ევრო	2018	2019	ქართული კომერციული ბანკი	149
				2,530

ინფორმაცია საბანკო სესხებისთვის უზრუნველყოფის მიზნით დაგირავებული აქტივების შესახებ და განხილვები ვალდებულებებთან შესაბამისობის თაობაზე მოცემულია მე-19 შენიშვნაში.

11. სესხები (გაგრძელება)

სესხების მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

	სულ
2016 წლის 31 დეკემბერს	4,161
სესხების აღება	9,790
საპროცენტო ხარჯი	349
გადახდილი პროცენტი	(355)
სესხების დაფარვა	(11,454)
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი, ნეტო	39
2017 წლის 31 დეკემბერს	2,530
სესხების აღება	11,041
საპროცენტო ხარჯი	582
გადახდილი პროცენტი	(551)
სესხების დაფარვა	(9,817)
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი, ნეტო	339
2018 წლის 31 დეკემბერს	4,124

12. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო ვალდებულებები	594	316
დარიცხული სახელფასო ვალდებულება	207	147
სხვა	5	5
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	806	468

13. შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

	2018	2017
შემოსავალი საქონლის გაყიდვიდან	27,348	18,352
შემოსავალი გაწეული მომსახურებებიდან	1,668	1,005
სულ შემოსავალი	29,016	19,357

14. გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება

	2018	2017
გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება	(23,007)	(15,830)
გაწეული მომსახურების ღირებულება:		
პერსონალთან დაკავშირებული დანახარჯები	(360)	(20)
ცვეთის ხარჯი	(211)	–
შესყიდული მომსახურებები	(136)	(178)
გამოყენებული სათადარიგო მასალები	(134)	(365)
სხვა დანახარჯები	(4)	(3)
სულ გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება	(23,852)	(16,396)

15. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2018	2017
პერსონალთან დაკავშირებული დანახარჯები	(350)	(792)
საიჯარო ხარჯი	(207)	(135)
სამივლინებო ხარჯი	(113)	(74)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(64)	(46)
საოფისე ხარჯი	(63)	(58)
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	(60)	(45)
პროფესიული მომსახურება	(60)	(41)
სხვა ხარჯები	(49)	(36)
სულ საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(966)	(1,227)

თანამშრომლებზე გაწეული მთლიანი დანახარჯი გადანაწილდება შემდეგი სახით: გაყიდული პროდუქციის თვითღირებულება, გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები, საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები და შეადგენს 1,202 ლარს (2017 წ.: 812 ლარი).

16. ფინანსური შემოსავალი

	2018	2017
საპროცენტო შემოსავალი	235	119
საკურსო სხვაობიდან მიღებული ნეტო შემოსულობა	737	767
სულ ფინანსური შემოსავალი	972	886

17. ფინანსური ხარჯები

	2018	2017
საპროცენტო ხარჯი (მე-11 შენიშვნა)	(582)	(349)
სხვა	(59)	(34)
სულ ფინანსური ხარჯები	(641)	(383)

18. კაპიტალი

2018 წელს კომპანიამ გამოაცხადა დივიდენდები მისი არსებული პარტნიორებისთვის 1,700 ლარის ოდენობით.

19. პირობითი ვალდებულებები**სასამართლოში საქმის წარმოება**

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიმართოს სარჩელები. საკუთარი შეფასების და შიდა და გარე პროფესიონალური კონსულტაციის საფუძველზე, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას, რომელიც ჯერ არ არის შესრულება, არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

საგადასახადო კანონმდებლობა

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვა საგადასახადო უწყების მიერ განსხვავებულად შეიძლება იქნეს გაგებული. გადასახადები ექვემდებარება გადასინჯვას და მოკვლევას მთელი რიგი სახელმწიფო უწყების მიერ, რომლებსაც აქვთ მკაცრი ჯარიმების და საურავების დაკისრების უფლება.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს „კომპანიის“ ინტერპრეტაციისგან და თუ ისინი შეძლებენ საკუთარი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

დაგირავებული აქტივები

ქვემოთ მოცემული აქტივები დაგირავებული იყო ბანკებისგან სესხების უზრუნველყოფის მიზნით (მე-11 შენიშვნა):

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
ავტომობილები (მე-7 შენიშვნა)	63	–
მარაგები (მე-8 და მე-11 შენიშვნა)	10,981	5,661

თავდებობები

კომპანია აფორმებს თავდებობის ხელშეკრულებას ბანკების წინაშე დაკავშირებული კომპანიების ვალდებულებების გარანტირების მიზნით. თავდებობა გამოუთხოვადი რწმუნებულებათა იმისა, რომ ჯგუფი განახორციელებს გადახდას იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფში შემავალი მისი რომელიმე კომპანია ან მშობელი კომპანია ვერ დააკმაყოფილებს ვალდებულებებს. ჯგუფი არ კისრულობს მესამე პირის თავდებობას.

შემდეგი თავდებობები გაიცა ათასი აშშ დოლარის ოდენობით:

ემიტენტი	მოსარგებლე (ბენეფიციარი) – დაკავშირებული მხარეები	2018 წლის 31 დეკემბერი		2017 წლის 31 დეკემბერი	
		მაქსიმალური რისკი	რისკს დაქვემდებარებული ოდენობები	მაქსიმალური რისკი	რისკს დაქვემდებარებული ოდენობები
შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	შპს „თეგეტა მოტორსი“	50,000	26,745	50,000	24,074
შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	შპს „ტოიოტა ცენტრი თეგეტა“	50,000	26,745	50,000	–
შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	შპს „თეგეტა პრემიუმ ვიიქელს“	10,000	826	10,000	800
შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	შპს „თეგეტა ქონსორაქშენ ექვიფმენთი“	1,000	743	1,000	1,483
შპს „თეგეტა მოტორსი“	შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	1,300	1,300	1,300	973
შპს „თეგეტა ქონსორაქშენ ექვიფმენთი“	შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	50,000	1,526	50,000	973
შპს „თეგეტა პრემიუმ ვიიქელს“	შპს „თეგეტა თრაქ & ბას“	20,000	1,526	20,000	973

თავდებობა წარმოადგენს შესაბამისი სასესხო ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილს და, შესაბამისად, ის ცალკე არ აღირიცხება.

19. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიამ აღიარა მისი ჯგუფში შემავალი სხვა კომპანიებისა და მშობელი კომპანიის სასარგებლოდ გაცემული თავდებობების რეალური ღირებულება 1,636 ლარის ოდენობით. გაცემული გარანტიები აღირიცხა გაუნაწილებელი მოგების შემცირების სახით, რადგან ისინი გაიცა შპს „თეგეტა მოტორსის“ ჯგუფში შემავალ კომპანიებზე სესხებზე უფრო ნაკლები საპროცენტო განაკვეთის მიღების მიზნით.

შესაბამისობა სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან

ჯგუფი კონკრეტული გარანტიების საგანს წარმოადგენს, რომლებიც უმეტესად მის საბანკო სესხებს უკავშირდება (იხილეთ მე-11 შენიშვნა). ამ პირობების დაუკმაყოფილებლობას შეიძლება უარყოფითი შედეგები მოჰყვეს ჯგუფისთვის, მათ შორის სესხების თვითღირებულების ზრდა და დეფოლტის შემთხვევის გამოცხადება. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი აკმაყოფილებდა ყველა სახელშეკრულებო ვალდებულებას, გარდა ქართული კომერციული ბანკის სასესხო ხელშეკრულებით განსაზღვრული კონკრეტული ფინანსური ვალდებულებისა, რომლისგანაც ჯგუფს მიღებული აქვს ნებართვის წერილი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სესხების მთლიანი თანხის შესახებ.

ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები

2018 წელს შპს „თეგეტა თრაქ & ბასმა“ მოიგო შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიისთვის“ მუნიციპალური ავტობუსების მიწოდების ტენდერი. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ნაკისრი ჰქონდა შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიისთვის“ 2019 წლის განმავლობაში ავტობუსების მიწოდების ტენდერი ვალდებულება.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიისგან“ მიღებულ თანხებს 13,666 ლარის ოდენობით, რომელიც 2019 წლის პირველ კვარტალში გადაუხადეს ავტობუსის მომწოდებელს.

20. ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია დაფინანსების მოზიდვა ჯგუფის საოპერაციო და საინვესტიციო საქმიანობისთვის. ჯგუფს აქვს უშუალოდ თავისი საოპერაციო საქმიანობის შედეგად მიღებული სავაჭრო მოთხოვნები, ფინანსური დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და გაცემული სესხები.

ჯგუფი გასწევს საკრედიტო, სავალუტო, ლიკვიდურობის და საპროცენტო განაკვეთის რისკებს.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ კონტრაქტები ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან კლიენტთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიაღებდა. ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო მოთხოვნები) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებში განთავსებული ანაზღაურებებიდან გამომდინარე.

ჯგუფის მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე აქტივების კლასების მიხედვით აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში.

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო მოთხოვნები (მე-9 შენიშვნა)	1,850	1,331
გაცემული სესხები	2,212	581
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-10 შენიშვნა)	14,190	6,079
სულ საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	18,252	7,991

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

სავაჭრო მოთხოვნები

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რომ უზრუნველყოს კონტრაჰენტების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. ეს მოიცავს სესხის დაფარვისა და მისაღები დავალიანების ვადების სისტემატურ ანალიზს. კონტრაგენტის ლიმიტები დადგინდა საკრედიტო პირობების გამოყენებით. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

ჯგუფმა შეაფასა კლიენტების საკრედიტო რისკების მართვასთან დაკავშირებული პოლიტიკები, პროცედურები და კონტროლის მექანიზმები. კლიენტის საკრედიტო რეიტინგი ფასდება საფუძვლიანი საკრედიტო ანალიზით და ამ შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება ინდივიდუალური საკრედიტო ლიმიტები.

გაუფასურების ანალიზი მსხვილი კლიენტებისთვის ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებელი ანარიცხების მატრიცის გამოყენებით, ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის. დარეზერვების დონე ეფუძნება ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას ზარალის მსგავსი მახასიათებლების მქონე სხვადასხვა სამომხმარებლო სეგმენტების დაჯგუფების საფუძველზე. დაანგარიშება ასახავს ვარაუდზე დაფუძნებულ შედეგებს, ფულის დროით ღირებულებას და გონივრულ და შესაფერის ინფორმაციას წარსული მოვლენების, არსებული პირობებისა და სამომავლო ეკონომიკური ვითარების პროგნოზების შესახებ, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არის ხელმისაწვდომი. ზოგადად, სავაჭრო მოთხოვნები ჩამოიწერება, თუ ისინი ერთ წელზე მეტი პერიოდით არის ვადაგადაცილებული და არ წარმოადგენენ სამართალგამოყენების საგანს. ჯგუფი არ ფლობს უზრუნველყოფის საგნებს ან აკრედიტივებს.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა განიხილავს დაუფარავი სავაჭრო მოთხოვნების ვადიანობის ანალიზს და ვადაგადაცილებულ ნაშთებს. აქედან გამომდინარე, ხელმძღვანელობა შესაბამისად მიიჩნევს ვადიანობის შესახებ და საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული სხვა განმარტებითი ინფორმაციის მე-9 შენიშვნაში წარმოდგენას.

მიმდინარე ანგარიშებზე და მოკლევადიან ანაზრებზე განთავსებული ფულადი სახსრები

ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრების უდიდესი ნაწილის საქართველოს წამყვან ბანკებში განთავსებით. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც ანაზრები აქვს განთავსებული, ასევე ყოველდღიურად კონტროლდება ძირითადი კლიენტებისა და შესაბამისი მისაღები ანგარიშების სტატუსიც.

ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია, რადგან სამომხმარებლო პორტფელი დივერსიფიცირებულია დიდი რაოდენობით კერძო და იურიდიულ პირ მომხმარებლებს შორის. მიუხედავად იმისა, რომ მოთხოვნების ამოღებაზე მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ არ არსებობს ზარალის მნიშვნელოვანი რისკი კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში უკვე აღრიცხული ანარიცხების მიღმა.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკები წარმოიშობა (ა) უცხოური ვალუტის და (ბ) პროცენტის ვალდებულებების ღია პოზიციებიდან, რომლებიც ბაზარზე ზოგად და სპეციფიკურ მოძრაობას ექვემდებარება. ხელმძღვანელობა აწესებს ლიმიტებს რისკის დასაშვებ მოცულობაზე, რისი მონიტორინგიც ხდება ყოველდღიურად. თუმცა, ასეთი მიდგომა ვერ უზრუნველყოფს დანაკარგების აღმოფხვრას დაწესებული ლიმიტის ზევით ბაზარზე მომხდარი მნიშვნელოვანი ცვლილებების შემთხვევაში.

მგრძნობელობა საბაზრო რისკების მიმართ, რომლებიც ქვემოთ არის განსაზღვრული, ეფუძნება კოეფიციენტის ცვლილებას ეხება, ყველა სხვა კოეფიციენტის მუდმივ დონეზე შენარჩუნებით. პრაქტიკაში ეს სავარაუდო არ არის და რამდენიმე კოეფიციენტის ცვლილება შესაძლოა უკავშირდებოდეს, მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთის ან უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებებს.

სავალუტო რისკი

ჯგუფი საკრედიტო რისკს გასწევს იქედან გამომდინარე, რომ არსებობს სხვაობა ყიდვა-გაყიდვის და სესხების ვალუტებს და ჯგუფის საწარმოების სამუშაო ვალუტებს შორის. ჯგუფის კომპანიების სამუშაო ვალუტა არის უპირატესად ქართული ლარია („ლარი“). ვალუტა, რომელშიც ეს ოპერაციები უპირატესად არის გამოხატული არის აშშ დოლარი, ევრო და ბრიტანული ფუნტ სტერლინგი. აქედან ყველაზე მნიშვნელოვანია გარიგებები აშშ დოლარსა და ევროში

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის დაქვემდებარება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის რისკზე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს:

	2018 წლის 31 დეკემბერი			2017 წლის 31 დეკემბერი		
	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	ნეტო პოზიცია	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	ნეტო პოზიცია
აშშ დოლარი	1,172	(2,268)	(1,096)	949	(2,458)	(1,509)
ევრო	15,859	(2,114)	13,745	5,190	(221)	4,969

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოგება-ზარალის და კაპიტალის მგრძნობელობა, სავალუტო კურსის გონივრულ ფარგლებში შესაძლო ცვლილებების მიმართ, ჯგუფის სამუშაო ვალუტასთან მიმართებაში და ის ყველა სხვა ცვლადს მუდმივ პოზიციაში შეინარჩუნებს:

	2018 გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე
აშშ დოლარის 10%-იანი გამყარება	(110)
აშშ დოლარის 10%-იანი გაუფასურება	110
ევროს 10%-იანი გამყარება	1,375
ევროს 10%-იანი გაუფასურება	(1,375)

ჯგუფის დაქვემდებარება სავალუტო რისკზე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არ არის წარმომადგენლობითი მნიშვნელობის წლის განმავლობაში ტიპური დაქვემდებარებისთვის.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას ახდენს ბაზარზე ძირითადი საპროცენტო განაკვეთების დონეების მერყეობა. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის დაქვემდებარება საპროცენტო განაკვეთის რისკებზე. ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აგრეგირებული თანხები საბალანსო ღირებულებაზე, რომლებიც დაყოფილია კატეგორიებად სახელშეკრულებო პროცენტის, გადაფასებისა და ვადის გასვლის თარიღებიდან უახლესის მიხედვით.

	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები		
გაცემული სესხები	2,212	581
მიღებული სესხები	–	(880)
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
მიღებული სესხები	(4,124)	(1,650)

საპროცენტო განაკვეთში 100 ერთეულით ცვლილება, საანგარიშგებო თარიღში მოგება-ზარალის 41 ლარით შეცვლას განაპირობებს. ეს ანალიზი უშვებს, რომ სხვა ყველა ცვლადი, კონკრეტულად, უცხოური სავალუტო გაცვლითი კურსი, დარჩება უცვლელი.

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი**

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ ჯგუფის მიდგომაა, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დანაკარგების განუცდელად და ჯგუფის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ჯგუფი უზრუნველყოფს, რომ მოთხოვნისთანავე მუდმივად იქონიონ საოპერაციო ხარჯებისა და ფინანსური ვალდებულებების მომსახურებისთვის საჭირო ფულადი სახსრები საკმარისი სამი თვის განმავლობაში. ეს გამოიწვევს ექსტრემალური ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომლის წინასწარ განსაზღვრაც შეუძლებელია; ამგვარი ვითარებები მოიცავს ბუნებრივ კატასტროფებს.

ქვემოთ, ცხრილში მოყვანილია ვალდებულებები, რომლებიც მათი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით. როდესაც დავალიანების თანხა არ არის ფიქსირებული, ასახული თანხა განისაზღვრება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული პირობების გათვალისწინებით. გადახდა უცხოურ ვალუტაში გამოითვლება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის არსებული სავალუტო სპოტ-კურსის მიხედვით.

ქვემოთ მოცემული დარჩენილი ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო ვადები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის. თანხები ბრუტო და არადისკონტირებულ საფუძველზეა წარმოდგენილი, მოიცავს მოსალოდნელ საპროცენტო გადახდებს და გამოიცხადებს ურთიერთჩათვლის ხელშეკრულების გავლენას.

	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტად	სულ
სესხები	113	3,452	587	–	–	4,152
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	806	–	–	–	–	806
სულ მომავალი გადახდები	919	3,452	587	–	–	4,958

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტად	სულ
სესხები	125	–	2,480	–	–	2,605
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	468	–	–	–	–	468
სულ მომავალი გადახდები	593	–	2,480	–	–	3,073

ჯგუფს არ აქვს ოფიციალური დადგენილი მიზნები კაპიტალის მართვასთან დაკავშირებით.

21. ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (თორმეტ თვეზე ნაკლები), და ფინანსური ვალდებულებებისთვის ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით, უახლოვდება მათ რეალურ ღირებულებას.

ფიქსირებულ განაკვეთიანი სესხების რეალური ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

22. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

მხარეები, ზოგადად, ითვლება დაკავშირებულად, თუ ისინი ექვემდებარებიან საერთო კონტროლს, ან ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ან ნაწილობრივი კონტროლით იმოქმედოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

2018 წლის 31 დეკემბერს, დაკავშირებულ მხარეებთან დაუფარავი ნაშთები იყო შემდეგი:

	მესაკუთრეები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სავაჭრო მოთხოვნები	–	–	304
გადახდილი ავანსები	–	–	209
გაცემული სესხები	–	–	2,206
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	–	–	(256)
გასაცემი ხელფასები	–	(49)	–

2017 წლის 31 დეკემბერს, დაკავშირებულ მხარეებთან დაუფარავი ნაშთები იყო შემდეგი:

	მესაკუთრეები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სავაჭრო მოთხოვნები	–	–	25
გაცემული სესხები	–	–	575
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	–	–	(122)
გასაცემი ხელფასები	–	(32)	–

სხვა დაკავშირებული მხარეები წარმოადგენს შპს „თეგეტა მოტორსის ჯგუფში“ შემავალ კომპანიებს.

22. ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგი გარიგების თანხები დაფიქსირდა:

	მესაკუთრეები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
საქონლის რეალიზაცია	–	–	967
შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან	–	–	4
საიჯარო შემოსავალი	–	–	45
საქონლის გადასაყიდად შეძენა	–	–	(602)
ძირითადი საშუალებების და მომსახურებების შეძენა	–	–	(236)
სხვა მომსახურებების შესყიდვა	–	–	(108)
საიჯარო ხარჯი	–	–	(149)
ხელფასები და პრემიები	–	(122)	–
საპროცენტო შემოსავალი	–	–	201
საპროცენტო ხარჯები	–	–	(5)
მშობელ კომპანიაზე და მის შვილობილ კომპანიებზე	–	–	–
გაცემული ფინანსური გარანტიები	–	–	(1,636)
გადახდილი დივიდენდები	–	–	(1,700)

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგი გარიგებები დაფიქსირდა:

	მესაკუთრეები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
საქონლის რეალიზაცია	–	–	1,611
შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან	–	–	1
საიჯარო შემოსავალი	–	–	36
საქონლის გადასაყიდად შეძენა	–	–	(94)
ძირითადი საშუალებების და მომსახურებების შეძენა	–	–	(1,365)
სხვა მომსახურებების შესყიდვა	–	–	(71)
საიჯარო ხარჯი	–	–	(124)
ხელფასები და პრემიები	–	(217)	–
საპროცენტო შემოსავალი	–	–	89
საპროცენტო ხარჯი	–	–	(1)

23. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები

2019 წლის იანვარში კომპანიამ გამოსცა 3,500 ლარის ოდენობით დივიდენდები.